

નવપદ પદ આરાધના વિધિ

શ્રી જૈનશાસનમાં અરિહંત આદિ નવ પદો પરમતત્ત્વરૂપ છે. આ નવ પદો પરમાર્થરૂપ છે. કારણ કે આ નવપદોની આરાધનાથી જ જીવો કલ્યાણ પામે છે. નવપદોની આરાધના વિના કોઈ પણ જીવનું કલ્યાણ થતું નથી. આથી કલ્યામકાંક્ષી દરેકે આ નવ પદોની વિધિ મુજબ આરાધના કરવી જોઈએ.

આસો અને ચૈત્ર માસમાં ઓળીના નવ દિવસોમાં આંબિલનો તપ આદિ વિધિપૂર્વક આ અરિહંત આદિ નવ પદોની આરાધના કરવામાં આવે છે. કલ્યાણકાંક્ષી દરેકે બંને ઓળીમાં નવ પદોની આરાધના જીવન પર્યત કરવી જોઈએ. જીવન પર્યત ન બની શકે તો પણ લાગલગાટ સાડા ચાર વર્ષ સુધી (નવ ઓળી સુધી) તો અવશ્ય કરવી જોઈએ. સાડા ચાર વર્ષ સુધી આરાધના કરવા ઇચ્છનારે સાડા ચાર વર્ષની ગણતરી આસો માસની ઓળીતી કરવી જોઈએ. તિથિની વધઘટ ન હો તો સુદ સાતમથી, તિથિની વધ-ઘટ હોય તો સુદ છઠ્ઠ કે આઠમથી ઓળીની શરૂઆત થાય છે.

નવપદ તપનો દરરોજનો વિધિ

(1) ઓછામાં ઓછો આંબિલનો તપ (2) ભૂમિમાં સંથારા ઉપર શયન (3) બ્રહ્મચર્યનું પાલન (4) સર્વ પ્રકારના વાહનનો ત્યાગ (5) સવાર-સાંજ પ્રતિક્રમણ (6) બે વાર પડિલેહણ (7) ત્રિકાળ દેવવંદન (8) સવાર-સાંજ ગુરૂવંદન (9) જિનેશ્વરની સ્નાત્રપૂજા તથા અષ્ટપ્રકારી પૂજા (10) તે તે પદના ગુણોની સંખ્યા પ્રમાણે સ્વસ્તિક, કાઉસ્સઝા, ખમાસમણ-પ્રદક્ષિણા (11) જુદાં જુદાં નવ દેરાસરે અગર નવ પ્રતિમાજી સન્મુખ નવ ચૈત્યવંદન.

નવ દિવસોમાં દરરોજ ક્રમશઃ નીચે મુજબ કાર્યક્રમ રાખવાતી વિધિનું પાલન સારી રીતે થઈ શકે છે.

ઓળીના દિવસોમાં દરરોજ ક્રમશઃ કાર્યક્રમ

- ૧ ચાર ઘડી રાત્રિ બાકી હોય ત્યારે ઉઠીને રાત્રિપ્રતિક્રમણ કરવું.
- ૨ પદના ગુણની સંખ્યા પ્રમાણે લોગસ્સનો કાઉસ્સઝા કરવો.
- ૩ લગભગ સૂર્યોદય વખતે પડિલેહણ કરવું.
- ૪ આઠ થોયો વડે સવારનું દેવવંદન કરવું.
- ૫ સિદ્ધચક્રજીના ચંત્રની વાસક્ષેપથી પૂજા કરવી.
- ૬ જુદા જુદા નવ દેરાસરે અથવા જુદા જુદા નવ પ્રતિમાજી સન્મુખ નવ ચૈત્યવંદન કરવાં.

- ૭ ગુરૂવંદન અને વ્યાખ્યાન શ્રવણ કરી પરચક્રમાણ કરવું.
- ૮ સ્નાન કરીને જિનેશ્વરની સ્નાત્રપૂજા તથા અષ્ટપ્રકારી પૂજા કરવી. પછી આરતી મંગળદીવો ઉતારી પ્રભુના નહવણજળથી શાંતિકલશ ભણાવવો.
- ૯ જે પદના જેટલા ગુણ હોય તેટલા સ્વસ્તિક કરીને તેના ઉપર ફલ અને નૈવેદ્ય યથાશક્તિ ચઢાવવાં.
- ૧૦ આઠ થોયોથી બપોરનું દેવવંદન કરવું.
- ૧૧ દરેક પદના ગુણો હોય તેટલી પ્રદક્ષિણા આપી તેટલાં ખમાસમણ દેવાં.
- ૧૨ સ્વસ્થાને આવી પરચક્રમાણ પારી આયંબિલ કરવું.
- ૧૩ આયંબિલ કર્યા પછી ત્યા જ તિવિહારનું પરચક્રમાણ કરવું.
- ૧૪ સ્વસ્થાને આવી તુરંત ચૈત્યવંદન કરવું.
- ૧૫ સાંજે (સૂર્યાસ્ત) પહેલાં પડિલેહણ કરી આઠ થોયોથી સાંજનું દેવવંદન કરવું.
- ૧૬ દેરાસરે દર્શન કરી આરતી-મંગલ દીવો કરવો.
- ૧૭ દૈવસિક પ્રતિક્રમણ કરવું.
- ૧૮ જે દિવસે જે પદની આરાધના હોય તેની વીસ નવકારવાળી ગણવી.
- ૧૯ રાત્રે શ્રીપાળ રાજાનો રાસ સાંભળવો.
- ૨૦ સુવાસના સમયે સંથારા પોરિસી સૂત્રની ગાથાઓ બોલી સંથારે શયન કરવું.

દરેક દિવસના પદ આદિની સમજ

દિવસ	પદ	જાપ	વર્ણ	એક ધાન્યકા.		
સા.પ્ર.ખ.	નવ					
પહેલો	અરિહંત	ૐ હીં નમો અરિહંતાણં	સફેદ	ચોખા	12	30
બીજો	સિદ્ધ	ૐ હીં સિદ્ધાણં	લાલ	ઘઉં	08	20
ત્રીજો	આચાર્ય	ૐ હીં આચરિયાણં	પીળો	ચણા	36	20
ચોથો	ઉપાધ્યાય	ૐ હીં ઉવજ્ઞાયાણં	લીલો	મગ	25	20
પાંચમો	સાધુ	ૐ હીં નમો લોએ સવ્વસાહૂણં	કાળો	અડદ	27	20
છઠ્ઠો	દર્શન	ૐ હીં નમો દંસણસ્સ	સફેદ	ચોખા	67	20
સાતમો	જ્ઞાન	ૐ હીં નમો નાણસ્સ	સફેદ	ચોખા	51	20
આઠમો	ચારિત્ર	ૐ હીં નમો ચારિત્તસ્સ	સફેદ	ચોખા	70	20
નવમો	તપ	ૐ હીં નમો તવસ્સ	સફેદ	ચોખા	50	20

નવપદના દુહા અને ગુણો

(પહેલો દિવસ)અરિહંત પદનો દુહો:-

અરિહંત પદ ધ્યાતો થકો, દલ્લહ ગુણ પજ્જાય રે;
ભેદ છેદ કરી આતમા, અરિહંત રૂપી થાય રે 1111
વીર જિણેસર ઉપદિશે, તુમે સાંભળજો ચિત્ત લાઈ રે,
આતમધ્યાને આતમા, રિદ્ધિ મલે સવિ આઈ રે 11211

અરિહંત પદના બાર ગુણ

1. અશોકવૃક્ષ પ્રાતિહાર્ય સંયુતાય શ્રી અરિહંતાય નમઃ 2. પુષ્પવૃષ્ટિ પ્રાતિહાર્ય સંયુતાય શ્રી અરિહંતાય નમઃ 3. દિવ્યધ્વનિ પ્રાતિહાર્ય સંયુતાય શ્રી અરિહંતાય નમઃ 4. ચામરયુગ્મ પ્રાતિહાર્ય સંયુતાય શ્રી અરિહંતાય નમઃ 5. સ્વર્ણસિંહાસન પ્રાતિહાર્ય સંયુતાય શ્રી અરિહંતાય નમઃ 6. ભામણ્ડલ પ્રાતિહાર્ય સંયુતાય શ્રી અરિહંતાય નમઃ 7. કુંદભિ પ્રાતિહાર્ય સંયુતાય શ્રી અરિહંતાય નમઃ 8. છત્રત્રય પ્રાતિહાર્ય સંયુતાય શ્રી અરિહંતાય નમઃ 9. જ્ઞાનાતિશય સંયુતાય શ્રી અરિહંતાય નમઃ 10. પૂજાતિશય સંયુતાય શ્રી અરિહંતાય નમઃ 11. વચનાતિશય સંયુતાય શ્રી અરિહંતાય નમઃ 12. અપાયાપગમાતિશય સંયુતાય શ્રી અરિહંતાય નમઃ

(બીજા દિવસ) સિદ્ધપદનો દુહો:-

રૂપાતીત સ્વભાવ જે, કેવલ દંસણ-નાણી રે,

તે ધ્યાતા નિજ આતમા, હોય સિદ્ધ ગુણ ખાણી રે-વીર.

સિદ્ધપદના આઠ ગુણ

1. અનંતજ્ઞાન સંયુતાય શ્રી સિદ્ધાય નમઃ 2. અનંતદર્શન સંયુતાય શ્રી સિદ્ધાય નમઃ 3. અવ્યાબાધ ગુણ સંયુતાય શ્રી સિદ્ધાય નમઃ 4. અનંતચારિત્ર સંયુતાય શ્રી સિદ્ધાય નમઃ 5. અક્ષયસ્થિતિ ગુણ સંયુતાય શ્રી સિદ્ધાય નમઃ 6. અરૂપી નિરંજન ગુણ સંયુતાય શ્રી સિદ્ધાય નમઃ 7. અગુરુલઘુ ગુણ સંયુતાય શ્રી સિદ્ધાય નમઃ 8. અનંતવીર્ય ગુણ સંયુતાય શ્રી સિદ્ધાય નમઃ

(ત્રીજો દિવસ) આચાર્યપદનો દુહો

ધ્યાતા આચારજ ભલા, મહામંત્ર શુભ ધ્યાની રે,
પંચ પ્રસ્થાને આતમા, આચારજ હોય પ્રાણી રે. -વીર

આચાર્યપદના 36 ગુણ

(1) પ્રતિરૂપગુણ સંયુતાય શ્રી આચાર્યાય નમઃ (2) સૂર્વત્તેજસ્વિગુણ સંયુતાય શ્રી આ. (3) યુગપ્રધાનનગમ સંયુતાય શ્રી આ. (4) મધુરવાક્ય ગુણ સંયુતાય શ્રી આ. (5) ગાંભીર્યગુણ સંયુતાય શ્રી આ. (6) ધૈર્યગુણ સંયુતાય શ્રી આ. (7) ઉપદેશગુણ સંયુતાય શ્રી આ. (8) અપરિશ્રાવિગુણ સંયુતાય શ્રી આ. (9) સૌમ્યપ્રકૃતિગુણ સંયુતાય શ્રી આ. (10) શીલગુણ સંયુતાય શ્રી આ. (11) અવિગ્રહણગુણ સંયુતાય શ્રી આ. (12) અવિકથકગુણ સંયુતાય શ્રી આ. (13) અચપલગુણ સંયુતાય શ્રી આ. (14) પ્રસન્નવદન ગુણ સંયુતાય શ્રી આ. (15) ક્ષમાગુણ સંયુતાય શ્રી આ. (16) ઋજુગણ સંયુતાય શ્રી આ. (17) મૃગુગુણ સંયુતાય શ્રી આ. (18) સર્વાંગમુક્તિગુણ સંયુતાય શ્રી આ. (19) દ્વાદશવિધતપોગુણ સંયુતાય શ્રી આ. (20) સપ્તદશવિધસંયમગુણ સંયુતાય શ્રી આ. (21) સત્યવ્રતગુણ સંયુતાય શ્રી આ. (22) શૌર્યગુણ સંયુતાય શ્રી આ. (23) અકિંચનગુણ સંયુતાય શ્રી આ. (24) બ્રહ્મચર્યગુણ સંયુતાય શ્રી આ. (25) અનિત્યભાવનાભાવકાય શ્રી આ. (26) અશરમભાવનાભાવકાય શ્રી આ. (27) સંસારસ્વરૂપભાનાકાય શ્રી આ. (28) એકત્વભાવનાભાવકાય શ્રી આ. (29) અન્યત્વ ભાવના ભાવકાય શ્રી આ. (30) અશુચિભાવનાભાવકાય શ્રી આ. (31) આશ્રવ-ભાવના ભાવકાય શ્રી આ. (32) સંવરભાવનાભાવકાય શ્રી આ. (33) નિર્જરાભાવનાભાવકાય શ્રી આ. (34) લોકસ્વરૂપ ભાવનાભાવકાય શ્રી આ. (35) બોધિદુર્લભભાવનાભાવકાય શ્રી આ. (36) ધર્મદુર્લભભાવનાભાવકાય શ્રી આ.

(ચોથો દિવસ) ઉપાધ્યાય પદનો દુહો

તપ સજ્જાયે રત સદા, દ્વાદશ અંગનો ધ્યાતા રે;
ઉપાધ્યાય તે આત્મા, જગ બંધવજગ ભ્રાતા રે-વીર.

ઉપાધ્યાયના 25 ગુણ

(1) શ્રી આચારાંગસૂત્રપઠનગુણ સંયુકતાય શ્રી ઉપાધ્યાય નમઃ (2) શ્રી સૂત્રકૃતાંગ સૂત્ર પઠનગુણ સંયુકતાય શ્રી ઉ. (3) શ્રી સ્થાનાંગસૂત્ર પઠનગુણ સંયુકતાય શ્રી ઉ. (4) શ્રી સમવાયાંગ સૂત્ર પઠનગુણ સંયુકતાય શ્રી ઉ. (5) શ્રી ભગવતીસૂત્ર પઠનગુણ સંયુકતાય શ્રી ઉ. (6) શ્રી જ્ઞાતાસૂત્ર પઠનગુણ સંયુકતાય શ્રી ઉ. (7) શ્રી ઉપાસક દશા સૂત્ર પઠનગુણ સંયુકતાય શ્રી ઉ. (8) શ્રી અન્તકૃદ્ દશા સૂત્ર પઠનગુણ સંયુકતાય શ્રી ઉ. (9) શ્રી અનુત્તરોપપાદિક સૂત્ર પઠનગુણ સંયુકતાય શ્રી ઉ. (10) શ્રી પ્રશ્ન વ્યાકરણ સૂત્ર પઠનગુણ સંયુકતાય શ્રી ઉ. (11) શ્રી વિપાકસૂત્ર પઠનગુણ સંયુકતાય શ્રી ઉ. (12) ઉત્પાદપૂર્વ પઠનગુણ સંયુકતાય શ્રી ઉ. (13) અગ્રાયણીયપૂર્વ પઠનગુણ સંયુકતાય શ્રી ઉ. (14) વીર્યપયવાદપૂર્વક પઠનગુણ સંયુકતાય શ્રી ઉ. (15) અસ્તિપ્રવાદપૂર્વક

પઠનગુણ સંયુક્તાય શ્રી ઉ. (16) જ્ઞાનપ્રસાદપૂર્વ પઠનગુણ સંયુક્તાય શ્રી ઉ. (17) સત્યપ્રવાદપૂર્વ પઠનગુણ સંયુક્તાય શ્રી ઉ. (18) આત્મપ્રવાદપૂર્વ પઠનગુણ સંયુક્તાય શ્રી ઉ. (19) કર્મપ્રવાદ પૂર્વ પઠનગુણ સંયુક્તાય શ્રી ઉ. (20) પ્રત્યાખ્યાનપ્રવાદપૂર્વ પઠનગુણ સંયુક્તાય શ્રી ઉ. (21) વિદ્યપ્રવાદપૂર્વ પઠનગુણ સંયુક્તાય શ્રી ઉ. (22) પ્રત્યાખ્યાનપ્રવાદપૂર્વ પઠનગુણ સંયુક્તાય શ્રી ઉ. (23) પ્રાણાવયપૂર્વ પઠનગુણ સંયુક્તાય શ્રી ઉ. (24) ક્રિયાવિશાલપૂર્વ પઠનગુણ સંયુક્તાય શ્રી ઉ. (25) લોકભિન્દુસારૂપ્ય સંયુક્તાય શ્રી ઉ.

(પાંચમો દિવસ) સાધુપદનો દુહો

jainuniversity.org
અપ્રમત્ત જે નિત રહે, નવ હરખે નવિ શોચે રે;
સાધુ સુધા તે આત્મા, શુ મુડે શુ લોચે રે-વીર.

સાધુ પદના 27 ગુણ

(1) પ્રાણાતિપાતવિરમણવ્રત યુક્તાય શ્રી સાધવે નમઃ (2) મૃષાવાદવિરમણ વ્રતયુક્તાય શ્રી સા. (3) અદત્તાદાનવિરમણવ્રત યુક્તાય શ્રી સા. (4) મૈથુનવિરમણવ્રત યુક્તાય શ્રી સા. (5) પરિગ્રહવિરમણવ્રત યુક્તાય શ્રી સા. (6) રાત્રિભોજન વિરમણવ્રત યુક્તાય શ્રી સા. (7) પૃથ્વીકાયરક્ષકાય શ્રી સા. (8) અઝકાયકાયરક્ષકાય શ્રી સા. (9) તેજસ્કાયરક્ષકાય શ્રી સા. (10) વાયુકાયરક્ષકાય શ્રીસા. (11) વનસ્પતિકાયરક્ષકાય શ્રી સા. (12) ત્રસકાયરક્ષકાય શ્રી સા. (13) એકેન્દ્રિયરક્ષકાય શ્રી સા. (14) દ્વીન્દ્રિયરક્ષકાય શ્રી સા. (15) ત્રીન્દ્રિયરક્ષકાય શ્રી સા. (16) ચતુરિન્દ્રિયરક્ષકાય શ્રી સા. (17) પંચેન્દ્રિયરક્ષકાય શ્રી સા. (18) લોભનિગ્રહકારકાય શ્રી સા. (19) રૂપ શ્રીસ. ક્ષમાગુણયુક્તાય શ્રી સા. (20) શુભભાવનાભાવકાય શ્રી સા. (21) પ્રતિલેખનદિશુદ્ધક્રિયાકારકાય શ્રી સા. (22) સંયમયોગયુક્તાય શ્રી સા. (23) મનોગુપ્તયુક્તાય શ્રી સા. (24) વચનગુપ્તિયુક્તાય શ્રી સા. (25) કાયગુપ્તિયુક્તાય શ્રી સા. (26) ક્ષુધાદિદ્વાવિંશતિ પરિસહસહનતત્પરાય શ્રી સા. (27) મરણાન્તઉપસર્ગસહનતત્પરાય શ્રી સા.

(છઠ્ઠો દિવસ) દર્શનપદનો દુહો

શમ-સંવેગાદિક ગુણ, ક્ષય ઉપશમ જે આવે રે;
દર્શન તેહી જ આત્મા, શું હોય નામ ધરાવે રે. ॥વીર.॥

દર્શનપદના 67 ગુણ

(1) પરમાર્થસંસ્વરૂપ શ્રી સદ્દર્શનાય નમઃ (2) પરમાર્થજ્ઞાતૃસેવનરૂપ શ્રી સ. (3) વ્યાપન્નદર્શનવર્જનરૂપ શ્રી સ. (4) કુદર્શનવર્જનરૂપ શ્રી સ. (5) શુશ્રુષા પ્રભાવકરૂપ શ્રીસ. રૂપ શ્રી સ. (6) ધર્મરાગરૂપ શ્રી સ. (7) વૈયાવૃત્ત્યરૂપ શ્રી સ. (8) અર્હદવિનયરૂપ શ્રી સ. (9) સિદ્ધવિનયરૂપ શ્રી સ. (10) ચૈત્યવિનયરૂપ શ્રી સ. (11) શ્રુતવિનયરૂપ શ્રી સ. (12) ધર્મવિનયરૂપ શ્રી સ. (13) સાધુવર્ગવિનયરૂપ શ્રી સ. (14) આચાર્યવિનયરૂપ શ્રી સ. (15) ઉપાધ્યાયવિનયરૂપ શ્રી સ. (16) પ્રવચનવિનયરૂપ શ્રી સ. (17) દર્શનવિજયરૂપ શ્રી સ. (18) “સંસારે શ્રીજિનઃ સારઃ” ઇતિ ચિંતનરૂપ શ્રી સ. (19) “સંસારે જિનમતસ્થિત શ્રી સાદવાદિસારમ્” ઇતિ ચિંતનરૂપ શ્રી સ. (21) શંકાદ્વષણરહિતાય શ્રી સ. (22) કાંક્ષાદ્વષણરહિતાય શ્રી સ. (23) વિચિક્તાદ્વષણરહિતાય શ્રી સ. (24) કુદ્વષ્ટિપ્રશંસાદ્વષણરહિતાય શ્રી સ. (25) તત્પરિચ્છેદદ્વષણરહિતાય શ્રી સ. (26) પ્રવચનપ્રભાવરૂપ શ્રી સ. (27) ધર્મકથાપ્રભાવકરૂપ શ્રી સ. (28) વાદિપ્રભાવકરૂપ શ્રી સ. (29) નૈમિત્તિકપ્રભાવકરૂપ શ્રી સ. (30) તપસ્વિપ્રભાવકરૂપ શ્રી સ. (31) પ્રજ્ઞપત્યાદિ વિદ્યાભૂતપ્રભાવકરૂપ શ્રી સ. (32) ચૂર્ણાજનાદિસિદ્ધપ્રભાવકરૂપ શ્રી સ. (33) કવિપ્રભાવકરૂપ શ્રી સ. (34) જિનશાસને કૌશલોચભૂષણરૂપ શ્રી સ. (35) પ્રભાવનાભૂષણરૂપ શ્રી સ. (36) તીર્થસેવાભૂષણરૂપ શ્રી સ. (37) સ્થૈર્યભૂષણરૂપ શ્રી સ. (38) જિનશાસનેભક્તિભૂષણરૂપ શ્રી સ. (39) ઉપશમગુણરૂપ શ્રી સ. (40) સંવેગગુણરૂપ શ્રી સ. (41) નિર્વેદગુણરૂપ શ્રી સ. (42) અનુકંપાગુણરૂપ શ્રી સ. (43) આસ્તિક્યગુણરૂપ શ્રી સ. (44) પરતીર્થિકાદિવંદનવર્જનરૂપ શ્રી સ. (45) પરતીર્થિકાદિ નમસ્કારવર્જનરૂપ શ્રી સ. (46) પરિતીર્થિકાદિઆલાપવર્જનરૂપ શ્રી સ. (47) પરતીર્થિકાદિસંલાપવર્જનરૂપ શ્રી સ. (48) પરીર્થિકાદિઅશનાદિદાનવર્જનરૂપ શ્રી સ. (49) પરતીર્થિકાદિગંધપુષ્પાદિ પ્રેષણવર્જનરૂપ શ્રી સ. (50) રાજભિયોગાગારયુક્ત શ્રી સ. (53) સુરાભિયોગાગારયુક્ત શ્રી સ. (54) કાંતારવૃત્ત્યગારયુક્ત શ્રી સ. (55) ગુરુનિગ્રહાગારયુક્ત શ્રી સ. (56) “સમ્યક્ત્વં ચારિત્રધર્મસ્ય મૂલમ્” ઇતિ ચિંતનરૂપ શ્રી સ. (57) “સમ્યક્ત્વં ધર્મસ્ય પ્રતિષ્ઠાનમ્” ઇતિ ચિંતનરૂપ શ્રી સ. (59) “સમ્યક્ત્વંધર્મસ્યાધારઃ” ઇતિ ચિંતનરૂપ શ્રી સ. (60) “સમ્યક્ત્વં ધર્મસ્ય ભોજનમ્” ઇતિ ચિંતનરૂપ શ્રી સ. (62) “અસ્તિ જીવઃ” ઇતિ શ્રદ્ધાનસ્થાનયુક્ત શ્રી સ. (63) “સ ચ જીવો નિત્યઃ” ઇતિ શ્રદ્ધાનસ્થાનયુક્ત શ્રી સ. (64) “સ ચ જીવઃ કર્માણિ કરોતિ” ઇતિ શ્રદ્ધાનસ્થાનયુક્ત શ્રી સ. (65) “સ ચ જીવઃ સ્વકૃતકર્માણિ વેદયતિ” ઇતિ શ્રદ્ધાનસ્થાનયુક્ત શ્રી સ. (66) “જીવસ્યાસ્તિ નિર્વાણમ્” ઇતિ શ્રદ્ધાનસ્થાનયુક્ત શ્રી સ. (67) “અસ્તિ મોક્ષોપાયઃ” ઇતિ શ્રદ્ધાનસ્થાનયુક્ત શ્રી સ.

(સાતમો દિવસ) જ્ઞાનપદનો દુહો

જ્ઞાનાવરણીય જે કર્મ છે, ક્ષય ઉપશમ તસ થાય રે;

તો હુએ એહીજ આતમા, જ્ઞાને અબોધતા જાય રે. -વીર.

જ્ઞાનપદના 51 ગુણ

(1) સ્પર્શનેદ્રિય વ્યજ્ઞનાવગ્રહ મતિજ્ઞાનાય નમઃ (2) રસનેદ્રિય વ્યજ્ઞનાવગ્ર મતિ. (3) ઘ્રાણેદ્રિય વ્યજ્ઞનાવગ્ર મતિ (4) શ્રોત્રેદ્રિય વ્યજ્ઞનાવગ્ર મતિ (5) સ્પર્શનેદ્રિય-અર્થાવગ્રહ મતિ. (6) રસેનેદ્રિય-અર્થાવગ્રહ મતિ. (7) ઘ્રાણેદ્રિય-અર્થાવગ્રહ મતિ. (8) ચક્ષુરિદ્રિય અર્થાવગ્રહ મતિ. (9) શ્રોત્રેદ્રિય-અર્થાવગ્રહ મતિ. (10) માનસ-અર્થાવગ્રહ મતિ. (11) સ્પર્શનેદ્રિય-ઇહામતિ. (12) રસનેદ્રિય-ઇહામતિ. (13) ઘ્રાણેદ્રિય-ઇહામતિ. (14) ચક્ષુરિદ્રિય-ઇહામતિ. (15) ક્ષોત્રેદ્રિયમ-ઇહામતિ. (16) મન-ઇહામતિ. (17) સ્પર્શનેદ્રિય અપાય મતિ. (18) રસનેદ્રિય-અપાય મતિ. (19) ઘ્રાણેદ્રિય-અપાયમતિ. (20) ચક્ષુરિદ્રિય-અપાય મતિ. (21) ક્ષોત્રેદ્રિય-અપાય મતિ. (22) મનોઅપાય મતિ. (23) સ્પર્શનેદ્રિય-ધારણા મતિ. (24) રસનેદ્રિય-ધારણા મતિ. (25) ઘ્રાણેદ્રિય-ધારણા મતિ. (26) ચક્ષુરિદ્રિય-ધારણા મતિ. (27) શ્રોત્રેદ્રિય-ધારણા મતિ. (28) મનોધારણા મતિ. (29) અક્ષર શ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ (30) અનરક્ષરશ્રુતજ્ઞા. (31) સંજ્ઞિશ્રુતજ્ઞા. (32) અસંજ્ઞિશ્રુતજ્ઞા. (33) સમ્યક્શ્રુતજ્ઞા. (34) મિથ્યાશ્રુતજ્ઞા. (35) સાતિ શ્રુતજ્ઞા. (36) અનાદિ-શ્રુતજ્ઞા. (37) સપર્વસિતશ્રુતજ્ઞા. (38) અપર્યવસિતશ્રુતજ્ઞા. (39) ગમિકશ્રુતજ્ઞા. (40) અગમિકશ્રુતજ્ઞા. (41) અંગપ્રવિષ્ટશ્રુતજ્ઞા. (42) અનંગપ્રવિષ્ટશ્રુતજ્ઞા. (43) અનુગામિ અવધિજ્ઞા. (44) અનનુગામિ અવધિજ્ઞા. (45) વર્ધમાન અવધિજ્ઞા. (46) હીયમાન અવધિજ્ઞા. (47) પ્રતિપાતિઅવધિજ્ઞા. (48) અપ્રતિપાતિ અવધિજ્ઞા. (49) ઋજુમતિ મનઃપર્યવજ્ઞા. (50) વિપુલમતિઃ મનઃપર્યવજ્ઞા. (51) લોકાલોક પ્રકાશક કેવલજ્ઞાનાય નમઃ

(આઠમો દિવસ) ચારિત્રપદના દુહો

જાણ ચારિત્ર તે આતમા, નિજ સ્વભાવમાં રમતો રે;
લેશ્યા શુદ્ધ અલકર્યો, મોહ વને નવિ ભમતો રે-વીર.

ચારિત્ર પદના 70 ગુણ

(1) પ્રાણાતિપાત વિરમણરૂપ ચારિત્રાય નમઃ (2) મૃષાવાદ વિરમણરૂપ ચા. (3) અદત્તાદાન વિરમણરૂપ ચા. (4) મૈથુન વિરમણરૂપ ચા. (5) પરિગ્રહ વિરમણરૂપ ચા. (6) ક્ષમા કર્મરૂપ ચા. (10) તપો ધર્મરૂપ ચા. (11) સંયમ ધર્મરૂપ ચા. (12) સત્ય ધર્મરૂપ ચા. (13) શૌચધર્મરૂપ ચા. (14) અકિંચન ધર્મરૂપ ચા. (15) બ્રહ્મચર્યરૂપ ચા. (16) પૃથ્વીરક્ષા સંયમ ચા. (17) ઉદક રક્ષા સંયમ ચા. (18) તેજો રક્ષા સંયમ ચા. (19)

વાયુરક્ષા સંયમ યા. (20) વનસ્પતિ રક્ષા સંયમ યા. (21) દ્વીન્દ્રિય રક્ષા સંયમ યા. (22) ત્રીન્દ્રિય રક્ષા સંયમ યા. (23) ચતુરિન્દ્રિય રક્ષા સંયમ યા. (24) પંચેન્દ્રિય રક્ષા સંયમ યા. (25) અજીવ રક્ષા સંયમ યા. (26) પ્રેક્ષા સંયમ યા. (27) ઉપેક્ષા સંયમ યા. (28) અતિરિક્તવસ્ત્ર ભક્તાદિ પરિસ્થાપન ત્યાગરૂપ સંયમ યા. (29) પ્રમાર્જનરૂપ સંયમ યા. (30) મનઃસંયમ યા. (31) વાકસંયમ યા. (32) કાય સંયમ યા. (33) આચાર્યવૈયાવૃત્ત્યરૂપ યા. (34) ઉપાધ્યાય વૈયાવૃત્ત્યરૂપ યા. (35) તપસ્વિ વૈયાવૃત્ત્યરૂપ યા. (36) લઘુ શિષ્યાદિ વૈયાવૃત્ત્યરૂપ યા. (37) ઝ્લાનસાધુ વૈયાવૃત્ત્યરૂપ યા. (38) સાધુ વૈયાવૃત્ત્યરૂપ યા. (39) શ્રમણોપાસક વૈયાવૃત્ત્યરૂપ યા. (40) સંઘ વૈયાવૃત્ત્યરૂપ યા. (41) કુલ વૈયાવૃત્ત્યરૂપ યા. (42) ગણવૈયાવૃત્ત્યરૂપ યા. (43) પશુપણ્ડાદિરહિત વસતિવસન બ્રહ્મગુપ્તિ યા. (44) સ્ત્રી હાસ્યદિવિકાર વર્જન બ્રહ્મગુપ્તિ યા. (45) સ્ત્રી આસન વર્જન બ્રહ્મગુપ્તિનિગ્રહ કરણ યા. યા. (46) સ્ત્રી-અજ્ઞોપાજ્ઞ નિરીક્ષણ વર્જન બ્રહ્મગુપ્તિ યા. (47) કુડચન્તર સ્તિત સ્ત્રી હાવભાવ શ્રવણ વર્જન બ્રહ્મગુપ્તિ યા. (48) પૂર્વ સ્ત્રીસંભોગ ચિન્તન વર્જન બ્રહ્મગુપ્તિ યા. (49) અતિરસ આહાર વર્જન બ્રહ્મગુપ્તિ યા. (50) અતિ આહારકરણવર્જન બ્રહ્મગુપ્તિ યા. (51) અંગવિભૂષા વર્જન બ્રહ્મગુપ્તિ યા. (52) અનશન તપોરૂપ યા. (53) અનોદર્ય તપોરૂપ યા. (54) વૃત્તિસંક્ષેપ તપોરૂપ યા. (55) રસાત્યાગ તપોરૂપ યા. (56) કાયકલેશ તપોરૂપ યા. (57) સંલેષણા તપોરૂપ યા. (58) પ્રાયશ્ચિત તપોરૂપ યા. (59) વિનય તપોરૂપ યા. (60) વૈયાવૃત્તય તપોરૂપ યા. (61) સ્વાધ્યાય તપોરૂપ યા. (62) ધ્યાન તપોરૂપ યા. (63) કાયોત્સર્ગ તપોરૂપ યા. (64) અન્નત જ્ઞાન સંયુક્ત યા. (65) અનન્ત દર્શન સંયુક્ત યા. (66) અનન્તચારિત્ર સંયુક્ત યા. (67) ક્રોધનિગ્રહ કરણ યા. (68) માનનિગ્રહ કરણ યા. (69) માયાનિગ્રહ કરણ યા. (70) લોભનિગ્રહ કરણ ચારિત્રાય નમઃ

(નવમો દિવસ) તપ પદનો દુહો

ઇચ્છારેઘે સંવરી, પરિણતિ સમતા યોગે રે;

તપ તે એહી જ આતમા, વર્તે નિજ ગુણ ભોગે રે. ॥વીર.॥

તપ પદના 50 ગુણો

(1) યાવત્કથિક તપસે નમઃ (2) ઇત્વરકથિક ત. (3) બાહ્યઔનોદર્ય ત. (4) અભ્યંતર-ઔનોદર્ય ત. (5) દ્રવ્યતઃ વૃત્તિસંક્ષેપ ત. (6) ક્ષેત્રતઃ વૃત્તિસંક્ષેપ ત. (7) કાલતઃ વૃત્તિસંક્ષેપ ત. (8) ભાવતઃ વૃત્તિસંક્ષેપ ત. (9) કાયકલેશ ત. (10) રસત્યાગ ત. (11) ઇન્દ્રિય કષાય-યોગ-વિષય-સંલીનતા ત. (12) સ્ત્રી-પશુ-પંડાકિ-વર્જિત સ્થાનાવસ્થિત ત. (13) આલોચના-પ્રાયશ્ચિત ત. (14) પ્રતિક્રમણ પ્રાયશ્ચિત ત. (15) મિશ્રપ્રાયશ્ચિત ત.

(16) વિવેકપ્રાશ્રિત ત. (17) કાયોત્સર્ગપ્રાયશ્રિત ત. (18) તપઃ પ્રાયશ્રિત ત. (19) છેદપ્રાયશ્રિત ત. (20) મૂલપ્રાયશ્રિત ત. (21) અનવસ્થિત પ્રાયશ્રિત ત. (22) પારાંચિત પ્રાયશ્રિત ત. (23) જ્ઞાનવિનયરૂપ ત. (24) દર્શનવિનયરૂપ ત. (25) ચારિત્ર વિનયરૂપ ત. (26) મનોવિનયરૂપ ત. (27) વચનવિનયરૂપ ત. (28) કાયવિનયરૂપ ત. (29) ઉપચાર વિનયરૂપ ત. (30) આચાર્ય વૈયાવૃત્ય ત. (31) ઉપાધ્યાય વૈયાવૃત્ય ત. (32) સાધુ વૈયાવૃત્ય ત. (33) તપસ્વિ વૈયાવૃત્ય ત. (34) લઘુશિષ્યાદિ વૈયાવૃત્ય ત. (35) જ્ઞાન સાધુ વૈયાવૃત્ય ત. (36) શ્રમણોપાસક વૈયાવૃત્ય (37) સંઘ વૈયાવૃત્ય ત. (38) કુલવૈયાવૃત્ય ત. (39) ગણવૈયાવૃત્ય ત. (40) વાચના ત. (41) પૃચ્છના ત. (42) પરાવર્તના ત. (43) અનુપ્રેક્ષા ત. (44) ધર્મકથા ત. (45) આર્તધ્યાનનિવૃત્તિ ત. (46) રૌદ્રધ્યાનનિવૃત્તિ ત. (47) ધર્મધ્યાનચિંતન ત. (48) શુકલધ્યાનચિંતન ત. (49) બાહ્યકાયોત્સર્ગ ત. (50) અભ્યંતરકાયોત્સર્ગ ત.

છેલ્લા દિવસે નવપદજીની વિસ્તારથી પૂજા ભણાવવી. નવપદમંડલની રચના કરવી. શ્રીપાળ રાજાનો રાસ પૂર્ણ કરવો.

સર્વ જ્ઞાનાય ભવતુ